

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

18

maja 2017
czwartek
19:00

NFM, Sala Czerwona

Ewa Vesin i Janusz Olejniczak – Songs of Travel

Ewa Vesin – sopran

Janusz Olejniczak – fortepian

Program:

Ralph Vaughan Williams (1872–1958) *Songs of Travel*

The Vagabond

Let Beauty Awake

The Roadside Fire

Youth and Love

In Dreams

The Infinite Shining Heavens

Whither Must I Wander

Bright is the Ring of Words

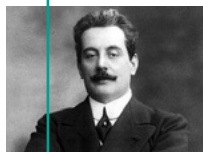
I Have Trod the Upward and the Downward Slope

Giacomo Puccini (1858–1924) *Quando m'en vo'* z opery *Cyganeria*, *Chi il bel sogno di Doretta* z opery *Jaskółka*

[60']

R. Vaughan Williams

G. Puccini

W romantycznej podróży

Artur Bielecki

Ralph Vaughan Williams należy do najważniejszych postaci muzyki angielskiej minionego wieku. Uważa się, że ten pracowity, niezwykle płodny i przy tym długowieczny kompozytor przyczynił się do „odnowienia” muzyki swego kraju w czasach, gdy żył i tworzył. Był znakomicie przygotowany do swojej działalności. Studiował w Royal College of Music w Londynie w latach 90. XIX w. oraz w tym samym czasie w Trinity College w Cambridge. Najstawniejszych jednak nauczycieli znalazł sobie za granicą, gdy w 1897 r. uzupełnił studia u Maxa Brucha w Berlinie, a już w XX w. u Maurice’a Ravela w Paryżu (1908).

Poza niezwykle bogatym dorobkiem kompozytorskim (m.in. dziewięć symfonii, koncerty, kameralistyka, dzieła sceniczne, kantaty, motety) Vaughan Williams rozwijał także innego rodzaju działalność: był badaczem folkloru angielskiego, zbierał angielskie pieśni ludowe. Poznanym materiałem ludowym chętnie inspirował się we własnej twórczości. Taka postawa przypomina analogiczną działalność szeregu wybitnych europejskich kompozytorów tych czasów, by wymienić tylko znakomitych Węgrów, Bélé Bartóka i Zoltána Kodály’a, czy też Polaka, „drugiego po Chopinie”, Karola Szymanowskiego. Vaughan Williams nie był wprawdzie geniuszem na miarę Bartóka czy Szymanowskiego, ale jako „folklorysta” wykonywał pracę równie wartościową. Ponadto warto przypomnieć, że angielski twórca był również pedagogiem – w 1919 r. objął funkcję profesora kompozycji w londyńskiej Royal College of Music. Szczegółowy opis aktywności twórczej artysty przekroczyłby ramy tego omówienia. Na kilka miesięcy przed śmiercią kompozytor ukończył IX Symfonię. Zmarł 26 sierpnia 1958 r. w Londynie, pochowany został w Opactwie Westminsterskim.

Cykl dziewięciu pieśni *Songs of Travel* powstał w latach 1901–1904, oryginalnie na baryton z fortepianem, ale jest wykonywany także przez śpiewaków dysponujących innymi rodzajami głosów. Kilka pieśni zorkiestrował sam kompozytor, a pozostałe doczekały się orkiestrowej wersji autorstwa Roya Douglasa. Jest to jedna z pierwszych bardzo udanych prób zmierzenia się kompozytora z wielką tradycją pieśni romantycznej. Cała zresztą twórczość Vaughana Williamsa wywodzi się z muzyki późnromantycznej. Prawykonanie ośmiu pieśni odbyło się w Londynie w 1904 r., dziewiąta pieśń została zaś odnaleziona dopiero po śmierci autora. Kompozytor sięgnął do tekstów ze zbioru *Songs of Travel and Other Verses*. Jego twórcą był Robert Louis Stevenson, znany i bardzo

poczytny pisarz, poeta, a także autor reportaży z podróży. Do najbardziej znanych dzieł Stevensona należą *Wyspa skarbów* oraz *Doktor Jekyll i pan Hyde*. W *Songs of Travel* spotykamy się z jednym z najważniejszych toposów romantycznej pieśni – z motywem wędrowni, podróży. Bohater tej wędrowki przemierza świat – jest to wędrowiec znudzony życiem, ale potrafiący wspominać również szczęśliwe chwile z przeszłości. Momenty refleksji skłaniające wędrowca ku melancholii przeplatają się więc w tych pieśniach z momentami pocieszenia. Cały cykl trwa nieco ponad dwadzieścia minut, jest to więc zbiór znaczących rozmiarów, znakomicie ułożony ze zmieniających się motywów i nastrojów. Opracowanie muzyczne ujmuje słuchacza szlachetnością, w poszczególnych pieśniach pobrzmiewają różne romantyczne „echa”: *The Vagabond* rozpoczyna się niczym marszowa fraza z pieśni Mahlera, w *Let Beauty Awake* doszukać się można wspomnienia Liszta, w piątej pieśni *In Dreams* zwraca uwagę gęsta chromatyka rodem z twórczości Chopina. Nie są to żadne zapożyczenia, lecz raczej świadectwo autentycznego i głębokiego zakorzenienia kompozytora w dźwiękowej estetyce romantyzmu. Partia fortepianu daje duże pole do popisu dla doświadczonego pianisty.

W programie znalazły się także dwa niezwykle piękne fragmenty z oper Giacomo Pucciniego. *Quando me’n vo’* pochodzi z *Cyganerii*, jednej z najbardziej znanych oper Pucciniego. Arię śpiewa Musetta w scenie w kawiarni w drugim akcie. Śpiewa ją, udając, że nie dostrzega przy sąsiednim stoliku Marcella, którego kocha. Aria została skomponowana w konwencji walca. Druga z prezentowanych arii – *Chi il bel sogno* – rozbrzmiewa na początku znacznie mniej znanej opery *Jaskółka* (*La rondine*). Aria ta stała się jednym z licznych „przebojów” Pucciniego. Jest bardzo typowa dla stylu tego kompozytora: z jednej strony niezrównany liryzm, cudowne piana w wysokim rejestrze, z drugiej zaś ruchliwa, pełna niepokoju fraza, wyrażająca emocje bohaterki.

Ewa Vesin, fot. Michał Heller, OiFP

Ewa Vesin

Absolwentka Akademii Muzycznej w Krakowie i Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, gdzie od 2010 r. wykłada. Doskonaliła swój warsztat pod kierunkiem D. Yarick-Cross i T. Shaindlina w Yale University (USA). Jest laureatką stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2007) i Brązowego Medalu „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis” (2010). Wielokrotnie kreowała główne role w dziełach Moniuszki, Verdiego, Mozarta, Offenbacha, Pucciniego, Wagnera i Bizeta, wykonuje też muzykę symfoniczną i oratoryjną. Brała udział w licznych festiwalach, takich jak m.in. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Wokalnej „Viva il canto”, Wratislavia Cantans, Festiwal Wagnerowski w Bayreuth, Musica Polonica Nova, Międzynarodowy Festiwal w Brnie, Międzynarodowy Festiwal im. L. van Beethovena i Leo Festiwal. Współpracuje z niemal wszystkimi teatrami operowymi i filharmoniami w Polsce, a także z NOSPR, POR i Sinfonią Iuventus. Współpracowała z wieloma wybitnymi dyrygentami, takimi jak K. Penderecki, J. Kaspzyk, V. Gergiev, A. Liebreich, P. McCreesh, J.M. Florêncio, E. Kovacic, B. Schwartz, T. Strugata, Ł. Borowicz, M. Klauza, M. Pijarowski, W. Rodek, oraz reżyserami, takimi jak H.-P. Lehmann, W. Zawodźniński, R. Skolmowski, M. Weiss-Grzebiński, L. Adamik, M. Znaniecki, T. Bradecki. Artystka jest reprezentowana przez Stowarzyszenie im. L. van Beethovena.

Janusz Olejniczak

Artysta był najmłodszym laureatem Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina, został także nagrodzony w Konkursie im. A. Caselli w Neapolu. Pianista koncertuje w Europie, obu Amerykach, Azji i Australii w najśłynniejszych salach koncertowych, takich jak Berliner Philharmonie, Teatro Colón, Salle Pleyel, Suntory Hall, Lincoln Center, Tonhalle w Düsseldorfie czy Concertgebouw. Wielokrotnie zasiadał w jury konkursów pianistycznych i dawał lekcje mistrzowskie poza granicami kraju. Poza żelaznym repertuarem klasycznym wykonuje i nagrywa także polską muzykę współczesną, m.in. utwory Lutosławskiego, Góreckiego i Kilara. Był jednym z pierwszych wykonawców dzieł Chopina na instrumentach historycznych. Jego dorobek fonograficzny obejmuje ponad 40 nagrań. Artysta został uhonorowany Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis” oraz ośmiokrotnie nagrodą Fryderyk. W 2015 r. rozpoczął stałą współpracę z UMFC w Warszawie.

Janusz Olejniczak, fot. Maciej Szwed

Organizator:

Partner:

Bank Polski

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia, współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.